

Child's Right to Health Environment

“เรากำลังจะส่งต่อโลกแบบไหนให้กับคนรุ่นลูกรุ่นหลานของเรากันนะ?”

สิ่งแวดล้อม มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนเราอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้ง**สิ่งแวดล้อมเชิงกายภาพ** อย่างสภาวะโลกร้อนที่ส่งผลกระทบรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ เพราะทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ เกิดมลภาวะทางอากาศอย่างฝุ่น PM 2.5 ที่ส่งผลร้ายต่อพัฒนาการเด็กถึงขั้นพิการและเสียชีวิตได้ และ**สิ่งแวดล้อมทางสังคม** ด้วยการเข้าถึงเทคโนโลยีที่มีมากขึ้น ในขณะที่การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนนั้นลดลง เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการ และสุขภาพจิตของเด็กในระยะยาวได้

ผู้ที่สร้างระบบนิเวศ สภาพแวดล้อมเชิงกายภาพและเชิงสังคมในปัจจุบันก็คือคนรุ่นเรา แต่ผู้ที่รับผลในระยะยาวต่อไปก็คือเด็กๆ รุ่นลูก รุ่นหลาน ที่กำลังเติบโตขึ้น และต้องอยู่กับโลกใบนี้ไปอีกนาน หากว่าสิ่งแวดล้อมที่ดีไม่ได้รับการคุ้มครอง ทำให้เกิดมาตรการควบคุม หรือแก้ปัญหาอย่างจริงจัง “สิทธิเด็กในการเข้าถึงสภาพแวดล้อมที่ดี (Child's Right to Healthy Environment)” คงจะถูกละเมิดอย่างปฏิเสธไม่ได้

และเนื่องในวันพฤหัสบดีที่ 22 เมษายน 2564 เป็น “วันสิ่งแวดล้อมโลก” ทีมงานหลัก Joining Forces เครือข่ายรวมพลังเพื่อเด็ก จึงได้ร่วมกันจัดงาน Webinar Child's Rights Series EP.7 **ในหัวข้อ Child's Right to Healthy Environment** ขึ้น โดยองค์กรแกนนำประกอบไปด้วยมูลนิธิเด็กโสสะฯ Terre des hommes Germany และมูลนิธิศุภนิมิตร์ ประเทศไทย พร้อมกับองค์กรภาคีอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเชิญคนมาทำความเข้าใจกับ “สิทธิเด็กในการเข้าถึงสภาพแวดล้อมที่ดี(Child's Right to Healthy Environment)” ว่าคืออะไร สำคัญอย่างไร และรณรงค์ให้เกิดการรวบรวมลายเซ็นเพื่อผลักดัน **“พิธีสารเลือกรับ(Optional Protocol)”** ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการพิจารณาประเด็นที่สำคัญ เพื่อนำมาผลักดันเป็นนโยบายของสหประชาชาติ(UN) ที่พวกเรา Joining Forces Thailand ตั้งใจผลักดันรวบรวมลายเซ็นให้ได้มากที่สุด ให้ได้ออกมาเป็นมาตรการที่มีความรัดกุมมากขึ้นต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อเด็กๆ ในอนาคต

(ลงชื่อรวบรวมลายเซ็นเพื่อปกป้องสิทธิเด็กในการเข้าถึงสภาพแวดล้อมที่ดีไปด้วยกันได้ ณ ที่นี้

<https://forms.gle/nLQXxonPnTnXxDRQ8>)

Child Rights Now (CRN) Webinar Series #2

ดำเนินการผ่าน Child's Rights Series Episode 7

On **Earth Day**

Child's Right to Healthy Environment

พท. 22 เม.ย. 64 10.00 – 11.30 น.

อาจารย์สรรพสิทธิ์ คุมพืประพันธ์
Former UNCR Commissionner

- ▶ ปรากฏภาพพิเศษโดยอาจารย์สรรพสิทธิ์
- ▶ เชิญให้มาทำความรู้จักกับ “Child's Right to Healthy Environment”
- ▶ ร่วมสนับสนุนลงนามเพื่อผลักดันพิธีสารเลือกรับ [CRC Optional Protocol] Child's Right to Healthy Environment

**Present การขับเคลื่อนงาน
ขององค์กรภาคีโดย...**

วาสนา เข้มพริตต์
ผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
ประธานเครือข่ายสิทธิเด็กประเทศไทย

สัมพันธ์ กรองกระจง
HEA Specialist
World Vision Thailand

รณิขพร ภูติยานันต์
Advocacy Focal Person
SOS Children's Villages Thailand

วรางคณา มุขุมล
Child Protection Technical Advisor
Save the Children

อิสรากรณ์ ดาวราม
Country Coordinator for Thailand
Terre des hommes Germany

อมพรจ์ อูปมัย
Advocacy & Partnering Coordinator
World Vision Thailand

ZOOM: <https://worldvision.zoom.us/j/9884145994> Passcode: 291375

Organized by Core team members of Joining Forces Thailand and CRC Coalition Thailand

อาจารย์สรรพสิทธิ์ คุ้มทรัพย์พันธ์ Former UNCRC Commissioner เขกรับเชิญปาฐกถาพิเศษได้กล่าวถึงประเด็นปัญหาช่องโหว่ในเชิงกฎหมายจำนวนมาก ที่ยังอนุญาตให้เกิดการกระทำต่างๆ ที่ส่งผลร้ายต่อสภาพแวดล้อมเกิดขึ้น เช่น การทำเหมืองทองในบริเวณชุมชน ที่มีการใช้สารพิษอันตราย ก่อให้เกิดสุขภาพของเด็ก การให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูจากแม่ร่วมกันในคุก ซึ่งกระทบต่อพัฒนาการเด็ก อันเป็นการละเมิดสิทธิเด็กขั้นพื้นฐาน เป็นต้น ซึ่งการมี optional protocol จะช่วยสร้างความเข้มแข็งของมาตรการการดูแลสิทธิเด็ก ว่าด้วยอนุสัญญาสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ หรือ UN CRC ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สร้างการผลักดันให้ผ่านรัฐประเทศต่างๆ ออกมาตรการเพื่อจัดการกับปัญหาด้านเด็ก

นอกจากการพูดถึงภาพรวมแล้ว เรายังมีการเปิดพื้นที่ให้องค์กรภาคีต่างๆ ได้ออกมานำเสนอผลงานตนเองที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องสิทธิเด็กให้สามารถเข้าถึงสภาพแวดล้อมที่ดีที่สุด อาทิ ทางมูลนิธิศุภนิมิตฯ ได้ทำแผนงานร่วมกับโรงเรียน ชุมชน และผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อม โดยมีแกนนำเยาวชนเป็นผู้มีส่วนร่วมช่วยในการทำงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการจัดการกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยนำ e-learning มาเป็นส่วนช่วยในกระบวนการ

หลายคนอ่านมาถึงจุดนี้แล้ว อาจสงสัยว่า **“แล้วมูลนิธิเด็กโสสะฯ เกี่ยวอะไรกับงานสิ่งแวดล้อม?”**

เรามีคำตอบให้คุณ

จากรายงาน UN DAY OF GENERAL DISCUSSION ปี 2016 ได้ให้นิยามของสิ่งแวดล้อมในบริบทของสิทธิเด็กไว้ว่า “ทุกสิ่ง ตั้งแต่ธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ที่เป็นเงื่อนไขต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้ทั้งเชิงบวกและลบ ซึ่งรวมถึงสภาพความเป็นอยู่ทั้งรูปธรรมและนามธรรมรอบๆ ตัวเด็กที่ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่และพัฒนาการของเด็ก ตั้งแต่บ้าน ปฏิสัมพันธ์ความเป็นชุมชน รวมไปถึงวิถีชีวิตการมีพื้นที่ในการเล่น การเข้าถึงศิลปวัฒนธรรมด้วย” นอกเหนือจากสภาพแวดล้อมสีเขียวภายนอกอย่างเดียว

ความสัมพันธ์ระหว่าง "สิ่งแวดล้อม" กับ "สิทธิเด็ก"

ไฟท์หลักของสสส

สภาพความเป็นอยู่

- ธุรกรรม & นามธรรม
- ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและพัฒนาการเด็ก
- เช่น บ้าน ชุมชน วิถีชีวิตประจำวัน การได้เล่น

ธรรมชาติ

- พืช สัตว์ ผู้คน
- มีผลด้านลบต่อพัฒนาการหากเข้าไม่ถึง

ภาระหน้าที่ของเรา

- การคำนึงถึงสิทธิของคนรุ่นต่อๆ ไป
- การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและ การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

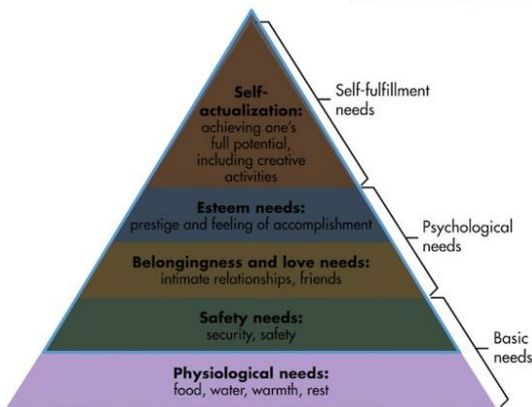

(Day of General Discussion Report 2016 – Child's Right to Healthy Environment)

มูลนิธิเด็กโสสะฯ เราเน้นการทำงานกับมิติสภาพแวดล้อมทั้งรูปธรรมและนามธรรม ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก โดยใช้ทฤษฎีความต้องการสามเหลี่ยม Maslow มาจับ เพื่ออธิบายให้เห็นถึงงานของเราอย่างเป็นระบบมากขึ้น

Good Practices

ด้านกายภาพ : ปัจจัย 4

1. โครงการสร้างความเข้มแข็งครอบครัว (Family Strengthening Program)

- ผลิตอาหาร ประกอบอาชีพ ช่วยกันเขี้ยวภายในชุมชน

2. กลไกสร้างสภาพแวดล้อมให้เกิดการดูแลปัจจัย 4 อย่างเหมาะสมภายในหมู่บ้าน

- งบประมาณบ้าน
- ตรวจสอบบัญชีบ้าน
- การอบรมแม่ในเรื่องการเลี้ยงดูอย่างมีคุณภาพ
- การสุ่มตรวจ
- การซึ่กน้ำหนักวัดส่วนสูงทุกเดือน และ follow-up plan
- การสังเกตเด็กเมื่อรับ-ส่งไปโรงเรียน

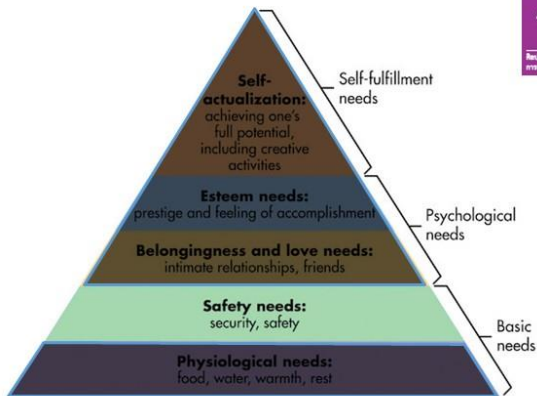

ด้านการทำงานเพื่อสิทธิการเข้าถึงปัจจัย 4 และการมีสุขอนามัยที่ดีของเด็ก

มูลนิธิเด็กโสสะฯ เราทำงานกับการเข้าถึงปัจจัย 4 ที่มีคุณภาพต่อทั้งเด็กภายในหมู่บ้านและภายนอกหมู่บ้านเรื่อยมา โดยภายนอกหมู่บ้าน ได้ทำโครงการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว สามารถจัดสรรทรัพยากรให้เด็กสามารถทานอาหารได้อย่างถูกสุขลักษณะ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีคุณภาพ ส่วนภายในหมู่บ้าน เรามีกลไกสร้างสภาพแวดล้อมให้เกิดการดูแลปัจจัย 4 อย่างเหมาะสมภายใต้กลไกหลายอย่างที่สอดประสานกัน อาทิ ระบบ “งบประมาณบ้าน” ที่กันค่าใช้จ่ายในประเภทต่างๆ เช่น เสื้อผ้า อาหาร การศึกษา ค่าเดินทาง ค่าขนม ไว้สำหรับเด็กแต่ละคนตามช่วงวัย และมีการทำบัญชีบ้าน การตรวจความเรียบร้อยของบ้าน รวมถึงประเภทอาหารบนโต๊ะ เช็คน้ำหนักและส่วนสูงเด็กประจำเดือนเพื่อดูว่าเด็กได้รับสารอาหารครบถ้วนดีหรือไม่ เสื้อผ้าที่สวมใส่มีลักษณะอย่างไร เป็นการตรวจสอบคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กที่ค่อนข้างรัดกุม เพื่อให้มีการเติบโตตามพัฒนาการที่ดี

Good Practices

ด้านกายภาพ : ความปลอดภัย

1. Safety Audit

2. Risk Assessment

- ทั้งเชิงกายภาพและกิจกรรม โดยเฉพาะ การปกป้องเด็กทางใจจากการมีปฏิสัมพันธ์จากบุคคลภายนอก

3. Child Safeguarding Policy & Stress Release Innovation

- นวัตกรรมคลายเครียดผู้ดูแลและเด็กช่วง Covid → ลดโอกาสเกิดการทะเลาะ หรือ ทำร้ายเด็ก จากสภาวะอารมณ์

4. การเคารพสิทธิ “บ้าน”

- กฎรักษาความเป็นส่วนตัวอย่างเคร่งครัด รวมถึงเจ้าหน้าที่ → Psychological safety & ความเป็นเจ้าของ
- “บ้านเป็นของแม่และเด็ก”

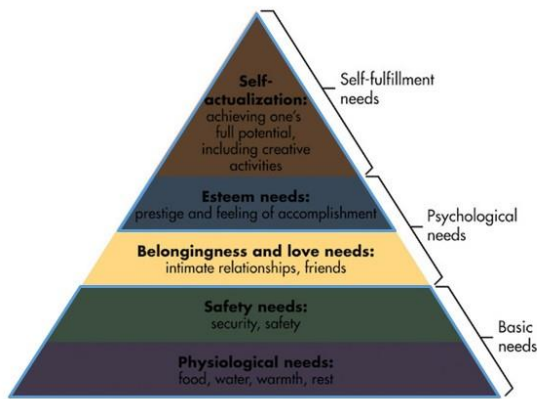
ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยของเด็ก ทั้งเชิงกายภาพและจิตใจ

เรามีการประเมินเชิงกายภาพและเชิงกิจกรรมว่ามีความเหมาะสมปลอดภัยสำหรับเด็ก ทั้งมิติกายภาพ และจิตใจมากน้อยขนาดไหน ผ่านกลไกต่างๆ ดังในรูป ยกตัวอย่างเช่น เราต้องเตรียมความพร้อมผู้ที่จะเข้ามาดูงาน โดยมีกฎเกณฑ์ เช่น ห้ามถามภูมิหลัง หรือคำถามที่อาจเป็นอันตรายต่อสภาพจิตใจเด็ก เป็นต้น

นอกจากนี้ เรายังให้ความสำคัญในพื้นที่ “บ้าน” ในฐานะพื้นที่ส่วนตัวค่อนข้างสูง โดยการเข้าบ้าน แม้จะเป็นเจ้าหน้าที่ แต่ต้องขออนุญาตจากผู้อำนวยการหมู่บ้านและจากแม่ประจำบ้านก่อนทุกครั้ง เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของ และความรู้สึกถึงพื้นที่ปลอดภัยในบ้านของเด็ก

Good Practices

ด้านจิตใจ : ความรักความอบอุ่น

SOS Model**

- หัวใจของการทำงานของภารกิจเลี้ยงดูรูปแบบครอบครัวทดแทนถาวร (Family-Like Care)

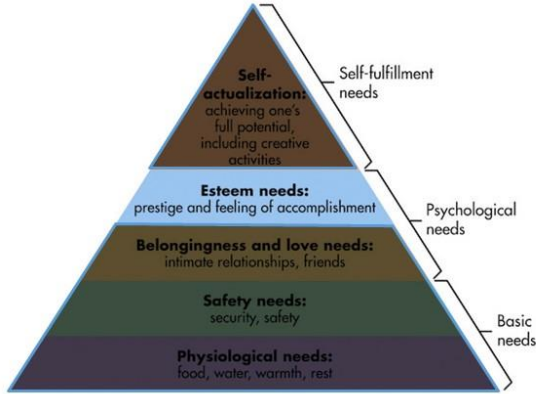

ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมให้ตอบสนองความต้องการด้านมิตรภาพและความรัก

การเลี้ยงดูรูปแบบครอบครัวทดแทนของเรา ได้ทำหน้าที่นี้โดยตรงอยู่แล้ว เนื่องด้วยว่า หัวใจของงานมูลนิธิเด็กโสสะฯ คือ มุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวให้กับเด็กที่สูญเสียการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ผู้ปกครอง ด้วยหลักคิดพื้นฐานว่า ความสัมพันธ์และการรู้สึกมีใครคนหนึ่งในชีวิต จะเป็นรากฐานสำคัญของการเติบโต

Good Practices

ด้านจิตใจ:
การเห็นคุณค่าในตนเอง

1. การเปิดพื้นที่ปลอดภัยในการรับฟังความคิดเห็น และแสดงออกของเด็กและเยาวชน

- กลไกสภาเด็กและเยาวชน มีส่วนร่วมทั้งระดับประเทศ จังหวัด และอำเภอ
- การผลักดันให้เด็กเป็นผู้นำในการแก้ปัญหา

ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เด็กเห็นคุณค่าในตนเอง

ที่ผ่านมา เราส่งเสริมให้เกิดการนำกลไกสภาเด็กและเยาวชนมาร่วมใช้ในการพัฒนาเยาวชน โดยเน้น การสร้างพื้นที่การรับฟัง, การปลูกฝังการแสดงออก, การฝึกให้บริหารสิทธิของเด็ก รวมไปถึงการผลักดันให้เด็กลุกขึ้นมาเป็นผู้แก้ปัญหา เพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิดและเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเอง

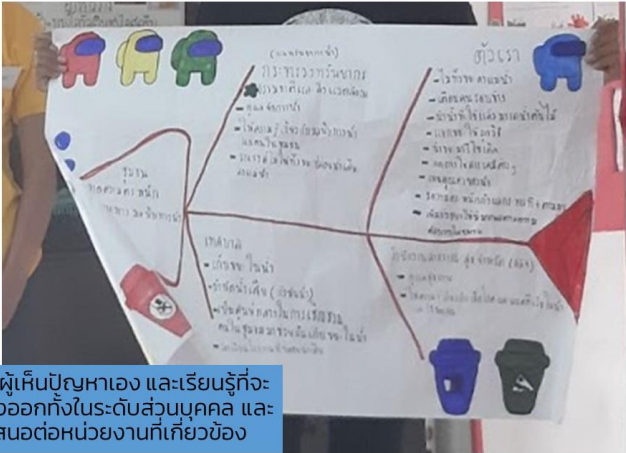
เด็กได้ฝึกคิด ระบุปัญหาวางแผนแก้ปัญหา และพูดให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐฟังความเห็น

การเข้าเป็นสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลบางปูเพื่อมีส่วนร่วมกับชุมชน

ร่วมมือจัดกิจกรรมระยะยาวกับสภา ดย. เทศบาล เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัย และให้เด็กเป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบายร่วมกัน มาทำโครงการแก้ปัญหาสังคม

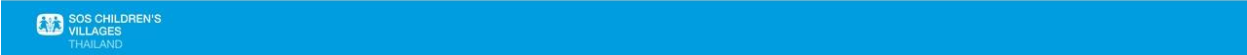
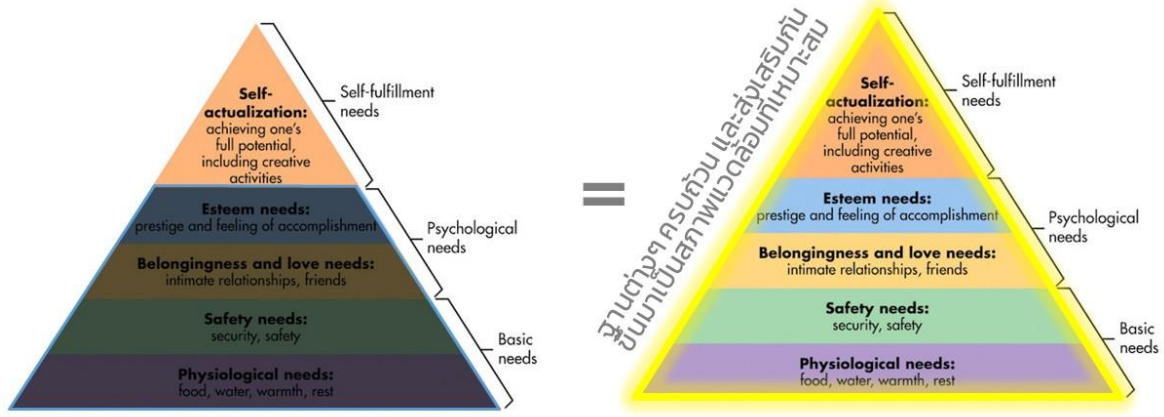

เด็กเป็นผู้เห็นปัญหาเอง และเรียนรู้ที่จะเสนอทางออกทั้งในระดับส่วนบุคคล และการเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Good Practices

ด้านจิตใจ: การเติบโตเข้าถึงศักยภาพตนเอง

ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อให้เกิดการเติบโต เข้าถึงศักยภาพตนเอง

เมื่อปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ได้รับการเติมเต็ม การเข้าถึงศักยภาพของตนเองจึงไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป ตัวอย่างเช่น มีน้องคนหนึ่งเพิ่งสอบติดเป็นศึกษาแพทย์ที่ไม่เพียงจะเรียนเก่งอย่างเดียว แต่ยังทำ YouTube Channel ของตนเองขึ้นมา มีผู้ติดตาม 4,400 กว่าคน แนะนำชีวิตเด็กแพทย์ พร้อมกับกลุ่มทางการติวตัวเองให้สอบให้ได้ และมียอดวิวในบางคลิปถึง 20,000 กว่าเลยทีเดียว เรียกได้ว่าเป็นการใช้ศักยภาพของตนได้อย่างรอบด้าน

ทางเจ้าหน้าที่ได้มีการสัมภาษณ์พูดคุยกับน้อง ซึ่งได้เล่าว่า ครอบครัวเป็นกำลังใจสำคัญที่สนับสนุนเขาในการเดินทางตามความฝัน ช่วยพาไปซื้อหนังสือ และให้กำลังใจ รวมถึงระบบของมูลนิธิเด็กโสสะฯ ที่พร้อมสนับสนุนการศึกษาอย่างเต็มที่ และส่งเสริมตามความสามารถจนผ่านร้อนผ่านหนาวมาได้ โดยสิ่งที่น่าสนใจไปกว่านั้นก็คือ รูปประกอบ Channel ของเขา คือ พี่น้องในครอบครัวโสสะของเขานั่นเอง

จากทั้งหมดที่ได้กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมนั้นมีหลายมิติ และมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กค่อนข้างสูง ซึ่งมีผลระยะยาวไปตลอดทั้งช่วงชีวิต ไม่ว่าจะมิติทางกายภาพ หรือทางจิตวิทยา ดังนั้นในฐานะผู้ใหญ่ เราจึงควรให้ความสำคัญกับเรื่องการเข้าถึงสภาพแวดล้อมที่ดีของเด็กให้มาก และร่วมผลักดันในสิ่งที่เราสามารถทำได้ เพื่ออนาคตที่ดีของรุ่นลูกรุ่นหลานเราต่อไป

มูลนิธิเด็กโสสะแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชินูปถัมภ์

SOS Children's Villages Thailand

<https://www.sosthailand.org/about-us/advocacy>